

SYLABUS
dotyczy cyklu kształcenia 2024/25-2025/26
(skrajne daty)
 Rok akademicki 2025/26

1. Podstawowe informacje o przedmiocie

Nazwa przedmiotu	Wybrane problemy leksykografii pedagogicznej
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Neofilologii
Kierunek studiów	Filologia angielska
Poziom studiów	II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	II / 4
Rodzaj przedmiotu	Moduł przedmiotów kierunkowych do wyboru/ specjalność nauczycielska
Język wykładowy	angielski
Koordinator	dr hab. prof. UR Dorota Osuchowska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Dorota Osuchowska

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4	15								1

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) zaliczenie z oceną**2. Wymagania wstępne**

Znajomość języka angielskiego na poziomie C1 lub wyższym.

3. Cele, efekty uczenia się, treści Programowe i stosowane metody dydaktyczne**3.1 Cele przedmiotu**

C1	Celem przedmiotu jest zapoznanie z podstawową terminologią z zakresu leksykografii, którą powinien znać absolwent kierunku, który wybrał specjalność nauczycielską, jak również przypomnienie i usystematyzowanie wiadomości, które każdy z nich nabył w kontekście nieformalnym (np. ucząc się języka obcego). W trakcie wykładu studenci zapoznają się z podstawowymi kryteriami oceny wartości słownika z punktu widzenia potrzeb jego użytkowników i uporządkują swą wiedzę na temat różnych rodzajów słowników stosowanych w dydaktyce języka obcego, ich głównych cech formalnych i zakresu użycia. Poznają
----	---

podstawowe zasady dotyczące wprowadzania słownika do procesu kształcenia w zakresie języka obcego i podstawowe pojęcia z zakresu kształcenia użytkowników słownika, a także usystematyzują swą wiedzę na temat roli słownika w procesie poszerzania kompetencji językowych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę na temat leksykografii jako działu językoznawstwa zajmującego się teorią i praktyką tworzenia słowników i skupiającego się m.in. na metodologii zbierania materiału i opracowywania haseł, typologii słowników oraz badaniu słownika w wymiarze teoretycznym. Ma pogłębioną wiedzę na temat leksykologii jako nauki pomocniczej leksykografii oraz innych działów językoznawstwa, których dorobek jest wykorzystywany w procesie opracowywania słownika.	K_W01;
EK_02	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody badań prowadzonych w obrębie leksykografii oraz ich tendencje rozwojowe; rozumie kontekst ich kształtowania się, w szczególności w zakresie języka angielskiego.	K_W02
EK_03	Student potrafi przeprowadzić samodzielną, krytyczną analizę i interpretację różnego rodzaju słowników stosowanych w nauczaniu języka obcego, tłumaczeniu, a także innych typach działalności zawodowej/społecznej, w które może angażować się absolwent filologii i jego uczniowie, z zastosowaniem metod typowych dla współczesnej leksykografii, w celu określania ich znaczeń, oddziaływania społecznego i miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Posiada zaawansowaną umiejętność poprawnego formułowania opinii krytycznych na ich temat na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia, oraz umiejętność prezentacji swych poglądów w różnych formach (np. recenzja słownika) i mediach.	K_U01,
EK_04	Student potrafi posługiwać się językiem angielskim na poziomie C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym różnymi jego rejestrami, a także dodatkowym językiem obcym na poziomie B2+ ESOKJ. Potrafi samodzielnie dobrać słowniki umożliwiające mu posługiwanie się językiem angielskim/dodatkowym językiem obcym na wyżej opisanych poziomach.	K_U06

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
----

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

1. Cel i organizacja zajęć. Leksykografia jako dyscyplina naukowa. Związki leksykografii z innymi działami językoznawstwa. Pozostałe dyscypliny naukowe wykorzystywane w procesie opracowywania słowników i badania słownika w wymiarze teoretycznym.
2. Praktyka tworzenia słownika. Metodologia zbierania materiału i opracowywania haseł. Najważniejsze etapy procesu tworzenia słownika.
3. Historia słownictwa. Metodologia badań i główne perspektywy badawcze.
4. Pierwsze słowniki języka angielskiego. Słownik Samuela Johnsona. Słowniki historyczne: James Murray i Oxford English Dictionary. Słownik Noaha Webstera. Preskrytywizm i deskrytywizm w leksykografii. Tezaurus Rogeta.
5. Angielskie słowniki dla uczących się języka angielskiego jako języka obcego. Słownik Hornby'ego. Współczesne „słowniki pedagogiczne”. Rodzaje słowników używane w dydaktyce języka obcego.
6. Ewaluacja słownika. Na co zwrócić uwagę pisząc recenzję słownika? Metody stosowane w procesie ewaluacji słownika.
7. Słownik jako struktura. Części składowe słownika. Budowa artykułu hasłowego
8. Typologia słowników. Klasyfikowanie słowników ze względu na ich cechy formalne i przeznaczenie. Słowniki encyklopedyczne i onomazjologiczne. Słowniki wspierające umiejętności receptywne i produktywne.
9. Słowniki i ich użytkownicy. Pierwsze badania użytkowników słowników. Potrzeby użytkowników słownika, badania empiryczne dowodzące braku umiejętności posługiwania się słownikiem i kształcenie użytkowników słownika. Proces korzystania ze słownika; poszczególne etapy. Dobór słownika dostosowanego do potrzeb użytkownika.
10. Dylematy związane z użyciem słownika w kontekście nauczania języka obcego. Rodzaje słowników używane w dydaktyce języka obcego.
11. Kolokwium zaliczeniowe.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	kolokwium	w
EK_02	kolokwium	w
EK_03	kolokwium	w
EK_04	kolokwium	w

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem uzyskania zaliczenia z wykładu jest uzyskanie pozytywnego wyniku z kolokwium zaliczeniowego. Uzyskaną punktację przelicza się na ocenę według następującej skali: 60-68 punktów – dostateczny; 69-76 punktów – plus dostateczny; 77-84 punkty – dobry; 85-92 punkty – dobry plus; 93-100 punktów – bardzo dobry.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	15

Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	10
SUMA GODZIN	25
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Hartmann, R. R. K. 2001. <i>Teaching and Researching Lexicography</i>. Harlow: Pearson Education.</p> <p>Hartmann, R. R. K. (1989). 'Sociology of the dictionary user: Hypotheses and empirical studies'. Hausmann, Franz J.; O. Reichmann; HE Wiegand & L. Zgusta (eds.), 102-111.</p> <p>Atkins, B. T. S. and Rundell, M. 2008. <i>The Oxford Guide to Practical Lexicography</i>. Oxford: OUP.</p> <p>Bishop, G. 1998. 'Research into the use being made of bilingual dictionaries by language learners'. <i>Language Learning Journal</i>, 18(1), 3-8.</p> <p>Miller, J. (2008). 'Teachers and dictionaries in Australia: Is there a need to train the trainers?' <i>TESOL in Context</i>, 17(2).</p> <p>Bergenholtz, H., & Tarp, S. (Eds.). (1995). <i>Manual of specialised lexicography: the preparation of specialised dictionaries</i>. John Benjamins Publishing, str. 20-24.</p> <p>Béjoint, H. 1981. 'The foreign student's use of monolingual English dictionaries: a study of language needs and reference skills'. <i>Applied linguistics</i>, 2.</p> <p>Stein, G. 1989. 'EFL dictionaries, the teacher and the student'. <i>Jalt Journal</i>, 11(1), 36-45</p> <p>Nuccorini, S. 1994. 'On Dictionary Misuse'. In: <i>Euralex</i>, vol. 94, str. 586-597.</p>
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Béjoint, H. 1989 'The Teaching of Dictionary Use: Present State and Future Tasks'. In: Hausmann, F.J., Reichmann, O, Wiegand, H.E. & Zgusta, L. (eds.), 208-215.</p> <p>Cowie, A. P. (ed.) 1987. <i>The Dictionary and the Language Learner</i>. Tübingen: Max Niemeyer.</p> <p>Cowie, A.P. 1999. <i>English Dictionaries for Foreign Learners: A History</i>. Oxford: Clarendon Press.</p> <p>Magay, T. & Zigány, J. (eds.) 1990 <i>BudaLEX '88 Proceedings: Papers from the EURALEX Third International Congress</i>. Budapest: Akadémiai Kiadó.</p> <p>Hausmann, F.J., Reichmann, O., Wiegand, H.E. & Zgusta, L. (eds.) 1989 <i>Wörterbücher/Dictionaries/Dictionnaires</i>. Berlin: Walter de Gruyter.</p>

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej